

Các nhà máy sản xuất hàng may mặc

5

Công việc cắt may quần áo gây áp lực lớn đối với cơ thể. Hơn nữa, mức lương thấp, dây chuyền sản xuất nhanh, điều kiện lao động thiếu an toàn, thiếu tổ chức công đoàn và tình trạng quấy rối càng làm tổn thương người lao động nhiều hơn. (xem Phần 4: Các hiểm họa xã hội và các giải pháp).

Công việc sản xuất hàng may mặc có thể được thiết kế và tổ chức để bảo vệ sức khỏe của người lao động bằng cách tuân thủ các tiêu chuẩn cao ở tất cả các nhà máy gồm:

- hệ thống thông gió tốt (xem Chương 17) và các thiết bị bảo vệ cá nhân phù hợp (TBBVCN, xem Chương 18).
- cửa thoát hiểm khi có cháy, các biện pháp phòng cháy chữa cháy bao gồm vòi phun nước và bình chữa cháy, các kế hoạch sơ tán khẩn cấp (xem Chương 11).
- quyền tự do thành lập tổ chức công đoàn và ban an toàn vệ sinh lao động (ATVSLĐ) (xem Chương 2).
- bảo trì thiết bị và tổ chức tập huấn cho người lao động và người quản lý về ATVSLĐ.
- tôn trọng người lao động, bao gồm việc trả lương hợp lý và các phúc lợi xã hội theo yêu cầu của pháp luật (xem Chương 19).

Đạt được những quyền con người cơ bản này vẫn là một cuộc đấu tranh trong hầu hết các nhà máy. Thách thức đặt ra là làm thế nào để liên kết và tổ chức với những người lao động và khách hàng khác, từ đó đạt được những quyết định thay đổi, từ các chủ sở hữu nhà máy, các tập đoàn quốc tế có hợp đồng với chủ nhà máy (các “thương hiệu”), cũng như chính phủ.

Xử lý vải bằng thuốc nhuộm và hóa chất

Trước khi giao vải cho người lao động, người ta thường xử lý vải bằng một số hóa chất khác nhau để vải có màu, chống bắt lửa, có độ bền hoặc có các tính chất khác. Tẩy vải giúp vải trắng và dễ nhuộm hơn. Thuốc nhuộm làm cho vải có những màu sắc riêng. Thuốc cản màu giúp cải thiện khả năng bám màu của sợi vải. Chất tạo màng và chất gắn màu giúp sợi vải không bị phai màu khi giặt với nước hoặc khi tiếp xúc với mồ hôi.

Hóa chất vẫn còn đọng lại trên vải. Nếu bạn bị phát ban khi xử lý vải, có thể nguyên nhân là do thuốc nhuộm hoặc các hóa chất được sử dụng trong quá trình làm ra sợi vải.

Thuốc nhuộm

Thuốc nhuộm và hóa chất có thể gây kích ứng cho da và gây phát ban, dị ứng hoặc các vấn đề hô hấp.

Rửa tay bằng dung môi sau khi tiếp xúc với thuốc nhuộm cũng có thể gây phát ban, dị ứng và các vấn đề hô hấp. Hãy tránh xa benzene/benzen hay các hóa chất có mùi ngọt hoặc dễ chịu. Khi những hóa chất này, được gọi là hydrocarbon thơm, được hít vào cơ thể hoặc thấm thấu qua da, một số loại có khả năng gây ung thư.

Cồn (chẳng hạn như isopropanol, IPA) ít gây nguy hiểm hơn nhưng chúng vẫn gây kích ứng da. Do đó, hãy rửa tay bằng nước và xà phòng kể cả khi bạn phải mất nhiều thời gian hơn để rửa sạch thuốc nhuộm.

Một số loại thuốc nhuộm azo bị cấm vì chúng có thể gây ung thư và rất có hại đối với sức khỏe. Xem Thuốc nhuộm từ trang 493 đến trang 495.

Vải không nhăn và chống thấm

Người ta thường cho thêm formaldehyde vào vải để bề mặt vải được trơn nhẵn và giảm nếp nhăn hoặc nếp gấp. Người lao động nhúng vải vào các bể chứa formaldehyde hoặc để vải vào những buồng lớn chứa đầy khí formaldehyde. Người lao động làm việc trong công đoạn này sẽ bị phơi nhiễm với hầu hết formaldehyde; do vậy nếu không có hệ thống thông gió tốt thì tất cả trong số họ sẽ bị phơi nhiễm một lượng formaldehyde đủ để có hại cho sức khỏe.

Formaldehyde khiến da bị mất nước dẫn đến hiện tượng da tấy đỏ và ngứa. Hít phải khí này cũng gây ảnh hưởng xấu tới mũi, họng và phổi. Formaldehyde còn là nguyên nhân gây nên bệnh hen suyễn và ung thư (xem trang 504 tới trang 505).

Các hóa chất chống cháy

Các hóa chất chống cháy chẳng hạn như các chất chống cháy gốc brom, giúp quần áo khó bắt lửa. Tuy nhiên, những hóa chất này có thể làm tổn hại hệ sinh sản và gây ung thư. (Xem từ trang 496 tới trang 500).

Xử lý kháng khuẩn

Áo quần được nhúng vào các bể chứa bạc, triclosan, hoặc trichlocarban. Những hóa chất này ngăn không cho vi khuẩn sinh sôi trong quần áo và gây mùi. Người lao động cho các hóa chất này ở dạng lỏng, bột hoặc viên vào các bể chứa, sau đó đun lên. Khi chúng ta giặt quần áo ở nhà, các chất hóa học kháng khuẩn này cũng dần dần phai đi.

Đặc biệt, bạc rất nguy hiểm vì nó không phân hủy. Nó sẽ tích tụ lại và gây độc hại cho con người, động vật, nước và đất.

Hạt nano

Một số loại hóa chất được sử dụng dưới dạng hạt nano, có nghĩa là các loại hóa chất này được làm thành dạng rất rất nhỏ. Người ta có thể xe những hạt nano này thành các sợi hoặc phủ chúng lên sợi vải sau khi vải đã được dệt xong. Vải được xử lý bằng một loạt các loại hạt nano để bền hơn, chống vi khuẩn, giữ màu lâu, chống nước, không bị hỏng do ánh nắng mặt trời, chống bắt lửa và nhiều tính năng khác nữa.

Các hạt nano này nhỏ đến mức chúng có thể dễ dàng thẩm thấu qua da, sau đó xâm nhập vào máu và các bộ phận khác bên trong cơ thể. Người lao động nên cực kỳ cẩn trọng khi làm việc với hạt nano và nên yêu cầu tất cả các hệ thống an toàn – quây kín, thông gió và các hệ thống khác đều phải hoạt động tốt. Nếu phải tiếp xúc với hạt nano, hãy đeo hai lớp găng tay nitrile; tuy nhiên không ai có thể đảm bảo liệu loại găng tay này có đủ khả năng ngăn ngừa hạt nano hay không.

Tránh tiếp xúc với các loại hóa chất

Để giảm thiểu lượng hóa chất tiếp xúc hoặc thấm thấu vào cơ thể, bạn cần:

- **Rửa tay thường xuyên**, đặc biệt là trước khi ăn, uống, hoặc hút thuốc. Việc này có thể ngăn hóa chất dính vào miệng.
- **Chỉ rửa tay bằng nước và xà phòng**. Tránh sử dụng dung môi để rửa tay.
- **Bôi sữa dưỡng da hoặc kem bôi tay ngay sau khi rửa tay** để tránh tay bị khô da. Làn da khỏe mạnh có thể tránh hấp thụ hóa chất tốt hơn so với làn da nứt nẻ, mẩn đỏ.
- **Mặc áo dài tay** để bảo vệ cánh tay.
- **Đeo loại găng tay bảo hộ** đúng loại, đặc biệt khi bạn bỏ sung hóa chất cho vải. Xem Găng tay từ trang 269 tới trang 272.
- **Đeo mặt nạ**. Nếu bạn có thể nhìn, ngửi hoặc cảm nhận được tác động của một hóa chất nào đó, có thể hệ thống thông gió không hoạt động hoặc hoạt động không đủ mạnh để hút hết các hơi hóa chất này, ngăn chúng tiếp xúc với mũi và miệng bạn. Xem Khẩu trang và mặt nạ ở trang 273 tới 277, và Chương 7: Thông gió.
- **Hãy thông báo cho người sử dụng lao động** biết những loại vải nào gây phát ban hoặc các vấn đề về hô hấp. Yêu cầu người sử dụng lao động đổi loại vải đó sang một loại khác không gây phát ban hay các vấn đề sức khỏe khác.

Các vật liệu ngoài vải cũng có thể gây dị ứng và phát ban, chẳng hạn như niken trong đinh tán.

Nếu bạn bị phát ban, hãy xem trang 165 để tìm cách làm giảm sự khó chịu khi phát ban, đồng thời nhận biết các dấu hiệu của các vấn đề sức khỏe khác.

Tổ chức để yêu cầu người sử dụng lao động phải:

- Dán nhãn các hóa chất bằng ngôn ngữ mà người lao động có thể đọc được, đồng thời chia sẻ Bảng Chỉ dẫn An toàn/Safety Data Sheets (SDS) với người lao động. (Xem từ trang 187 tới 189 để biết cách đọc một bảng SDS)
- Đào tạo tất cả người lao động về việc sử dụng hóa chất an toàn.
- Nâng cấp thiết bị sản xuất và hệ thống thông gió trước khi cố gắng giải quyết vấn đề bằng các phương tiện bảo vệ cá nhân.
- Tuân thủ đúng Luật hóa chất của đất nước nơi mình đang làm việc.

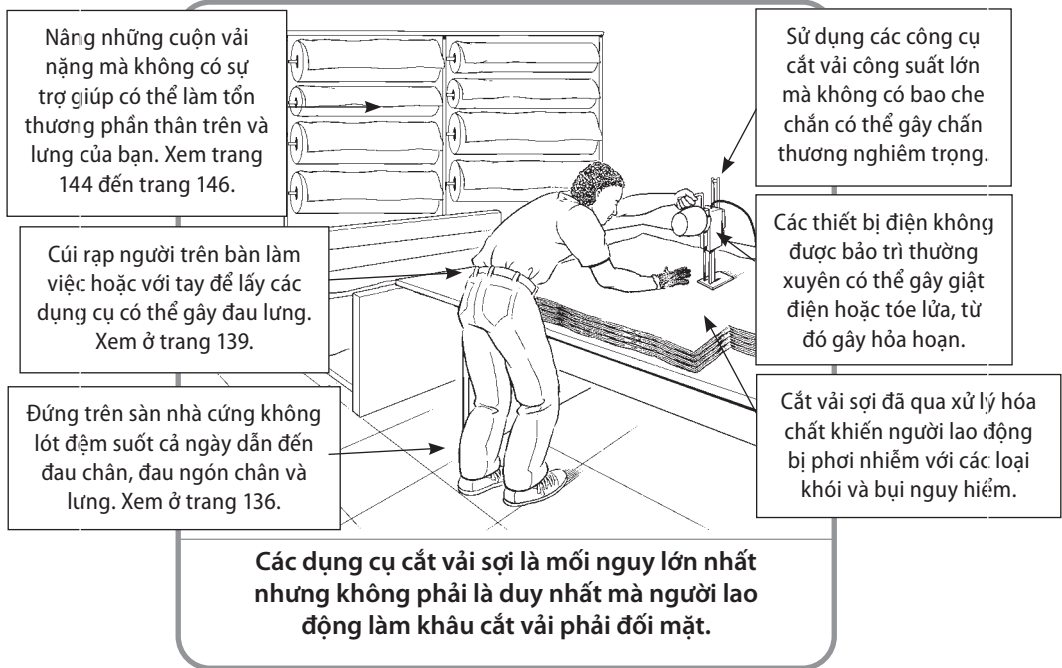

Hãy ghi thông tin về việc phát ban hoặc các vấn đề về hô hấp của bản thân vào một cuốn sổ theo dõi sức khỏe. (xem ở trang 53).

Thông
tin
sức
khỏe

Cắt vải

Các dụng cụ cắt vải rất nguy hiểm. Để bảo vệ người lao động không bị cắt trúng hoặc bị thương trong khi cắt vải, yêu cầu:

- Máy móc cần phải có vỏ bảo vệ bao quanh lưỡi cắt. Xem trang 202 đến 204.
- Người lao động nên đeo găng tay lưới kim loại để tránh cắt vào tay. Xem ở trang 272.
- Người lao động phải được đào tạo về cách sử dụng máy móc an toàn — đặc biệt là cách tắt máy khẩn cấp!
- Các nhà máy phải có kế hoạch sơ cứu và sẵn sàng sơ cứu mỗi khi người lao động bị cắt trúng hoặc bị thương. Xem Sơ cứu các tai nạn máy móc ở từ trang 210 tới trang 211.
- Các nhà máy nên có kế hoạch chăm sóc y tế và phục hồi chức năng cho người lao động bị chấn thương, trong đó sẽ bao gồm cả tiền bồi thường cho người bị chấn thương và gia đình của họ nếu bị khuyết tật tạm thời hoặc vĩnh viễn khiến họ không thể tiếp tục làm việc.

Các mối nguy hại tại các nhà máy nhiều bụi

Không khí chứa đầy bụi vải là vấn đề vô cùng phổ biến trong các nhà máy sản xuất hàng may mặc và gây ảnh hưởng xấu đến sức khỏe. Tuy nhiên, bụi là một vấn đề dễ giải quyết bằng các giải pháp:

- Thông gió hút cục bộ (Xem từ trang 257 tới trang 258) ngăn bụi phát tán vào không khí. Kiểm tra hệ thống thông gió cục bộ bằng cách thực hiện hoạt động Theo dòng không khí từ trang 260 tới trang 262. Để hệ thống thông gió cục bộ hoạt động ổn định, cần phải kiểm tra, bảo trì và vệ sinh thường xuyên.
- Bao che các máy móc hoặc các quy trình sản xuất tạo ra quá nhiều bụi (xem ở trang 175).
- Thường xuyên lau dọn khu vực làm việc bằng máy hút bụi, giẻ lau hoặc vải ướt (xem ở trang 228).

Các vấn đề hô hấp do bụi bông gây ra

Hít phải bụi bông và bụi từ các loại vải khác có thể gây ra các vấn đề hô hấp như:

- mũi khô, ngứa
- những cơn ho không dứt
- chất nhầy (đờm) có màu giống với sợi vải
- khó thở

Hít phải bụi bông liên tục trong thời gian dài cũng có thể gây ra một bệnh về phổi nghiêm trọng hơn, được gọi là bệnh phổi nâu (bệnh bụi phổi bông). Các dấu hiệu của bệnh bụi phổi bông là:

- tức ngực
- khò khè
- viêm phế quản tái phát liên tục
- các dấu hiệu cảm lạnh và dị ứng

Nếu bạn có các dấu hiệu này, hãy gặp nhân viên chăm sóc sức khỏe để kiểm tra xem bạn có mắc bệnh bụi phổi bông hoặc các bệnh về phổi khác không.

Đừng hút thuốc và cố gắng tránh xa những người hút thuốc. Các biện pháp như tập thể dục, tập hít thở và hít hơi nước có thể giúp ích nhưng không thể chữa khỏi bệnh.

Thuốc chữa hen suyễn có thể làm giảm các triệu chứng của bệnh bụi phổi bông nhưng cũng không thể chữa khỏi bệnh. Người mắc bệnh bụi phổi bông nặng hơn cần dùng máy thở ôxy.

Thông
tin
sức
khỏe

Chúng tôi đã đấu tranh trong 15 năm để được bồi thường

Chúng tôi đã thành lập Hội đồng mạng lưới bệnh nhân liên quan đến việc làm và môi trường Thái Lan (Council of Work and Environment Related Patients' Network of Thailand - WEPT) vì công việc của chúng tôi tại nhà máy may ở Thái Lan đang khiến chúng tôi bị bệnh. Chúng tôi khó thở vì bụi bông, mất thính lực do tiếng ồn từ máy móc và thị lực bị giảm do ánh sáng kém.

Bác sĩ chẩn đoán một số người trong chúng tôi mắc bệnh bệnh quai bị, một bệnh nghề nghiệp. Chẩn đoán này cho phép chúng tôi đưa ra một bằng chứng để chống lại chủ sử dụng lao động vì họ biết có rất nhiều bụi nhưng đã không bảo vệ chúng tôi. Chúng tôi nói với chủ sử dụng lao động rằng chúng tôi khó thở nhưng họ không làm gì cả. Kết quả là chúng tôi càng ngày càng ốm yếu cho đến khi chúng tôi mắc bệnh quai bị. Do đó, 200 người chúng tôi đã cùng nhau chiến đấu vì cuộc sống của mình. Tòa án nói với chủ sử dụng lao động của chúng tôi rằng họ cần phải bồi thường cho chúng tôi vì đã khiến chúng tôi bị bệnh. Nhưng chủ sử dụng lao động không muốn trả tiền và điều đó khiến chúng tôi phải trải qua hơn 100 vụ kiện và kháng cáo khác nhau.

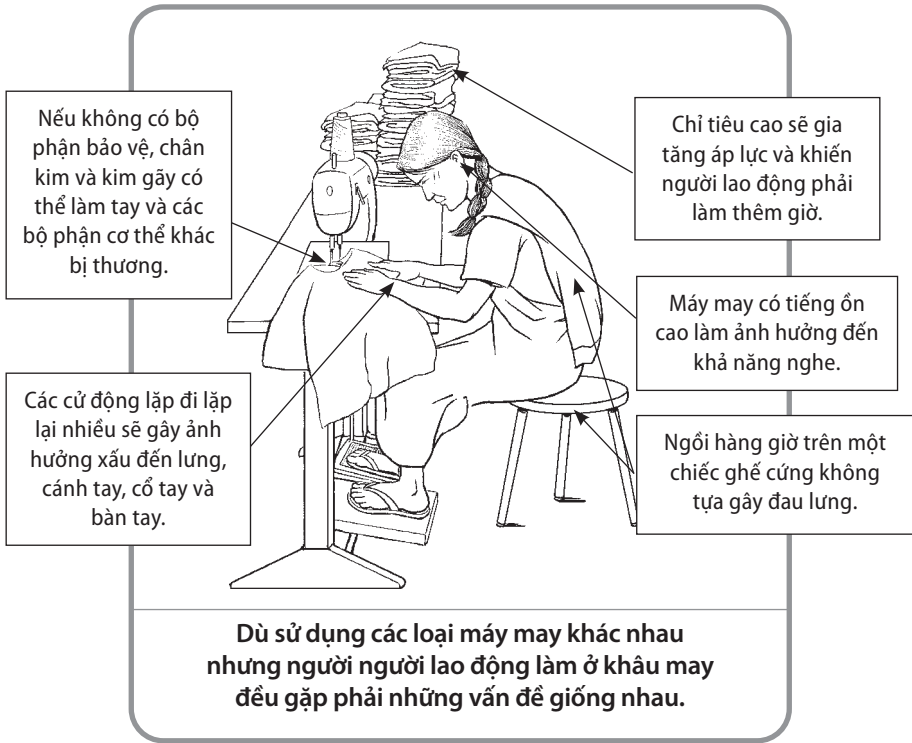
Sau hơn 10 năm, chúng tôi đã nhận được một chút bồi thường, nhưng chỉ là một khoản tiền nhỏ. Chúng tôi không thể sống với số tiền đó! Vì vậy, 37 người chúng tôi quyết định tiếp tục đấu tranh.

Sau 15 năm, vào năm 2010, Tòa án Tối cao về các vấn đề lao động cho biết chủ sử dụng lao động của chúng tôi phải trả một khoản bồi thường tương xứng. Số tiền này không bao giờ có thể giúp chúng tôi lấy lại sức khỏe hoặc bù đắp cho tất cả những gì chúng tôi phải chịu đựng để đấu tranh cho công lý trong khi phải cố gắng kiếm sống. Nhưng đó là một chiến thắng lớn đối với chúng tôi. Nhiều người lao động mắc bệnh quai bị nhưng không bao giờ được chẩn đoán và thường chủ sử dụng lao động của họ từ chối chịu trách nhiệm. Chiến thắng này của chúng tôi chứng tỏ một điều là người lao động có thể đấu tranh đòi lại công lý và có thể thành công.

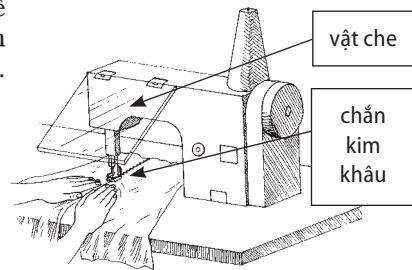
WEPT đấu tranh vì người lao động!
Người lao động có thể đấu tranh và giành chiến thắng!

May

Chấn thương do máy may gây ra: Kim máy may có thể đâm vào ngón tay hoặc bàn tay hay có thể gãy và văng vào mắt. Những bộ phận chuyển động của máy có thể cuốn và kéo đứt tóc hoặc kéo cả người vào máy.

- Vật chắn kim và máy khâu có thể bảo vệ người lao động khỏi bị kim may đâm trúng hoặc làm bị thương. (xem từ trang 200 tới trang 204).
- Che chắn ổ trục và đai chuyển động (cả trên và dưới bàn!) để tránh tóc, quần áo, hoặc bất cứ thứ gì bị cuốn vào (xem ở trang 200).

Căng cơ và chấn thương: Những người làm việc với máy may đều lặp đi lặp lại các thao tác tương tự nhau. Người lao động có thể làm giảm những tổn thương quá mức gây ra bởi việc lặp lại những thao tác giống nhau bằng cách:

- Nghỉ giải lao, thay đổi công việc, luyện tập giãn cơ và tăng cường các cơ khác nhau.
- Cải tiến chỗ làm việc để trợ giúp cho cơ thể không phải với khi lấy đồ, không phải gắng sức để vận hành máy. (Xem Chương 7: Ergonomi)

Tiếng ồn: Máy may và máy tán đinh rất ồn. Khi có nhiều máy hoạt động cùng một lúc, mức ồn có thể rất lớn. Tiếng ồn quá lớn có thể gây tổn hại vĩnh viễn cho thính giác.

- Hãy hỏi chuyên gia ATVSLĐ để đo mức ồn.
- Nếu mức ồn quá cao, hãy đeo thiết bị bảo vệ tai. (xem từ trang 278 tới trang 279).

Ánh sáng: Ánh sáng tốt giúp bạn có thể quan sát công việc mà không cần phải căng mắt để nhìn. Thiếu ánh sáng sẽ khiến bạn nheo mắt và cúi quá gần vào may, dẫn đến các cơ mắt bị yếu và mắt bị nhòe (xem Chương 14: Ánh sáng).

- Yêu cầu người sử dụng lao động lắp các thiết bị chiếu sáng tốt hơn.
- Tập luyện để tăng cường và kéo giãn các cơ xung quanh mắt. (xem ở trang 84).

Hỏa hoạn: Có rất nhiều thứ có thể bắt lửa – ổ điện chất lượng thấp, đồ hóa chất, bụi, hoặc hút thuốc. Nhưng hỏa hoạn ở các nhà máy sản xuất hàng may mặc có thể nhanh chóng biến thành vụ hỏa hoạn chết người nếu các chủ sở hữu nhà máy không cung cấp đủ bình chữa cháy, vòi phun nước, các lối thoát hiểm an toàn và thông thoáng. Xem Chương 11 để biết thêm thông tin về cách thức tổ chức phòng tránh hỏa hoạn, dập tắt đám cháy và yêu cầu có các quy định trong nhà máy để bảo vệ người lao động khỏi hỏa hoạn.

Bị mắc kẹt đằng sau cửa ra vào và cửa sổ bị khóa

Vụ cháy nhà máy Ali Enterprises tại thành phố Karachi, Pakistan vào tháng 9 năm 2012 là một trong những vụ hỏa hoạn kinh hoàng nhất trong lịch sử vì đã làm chết 288 người.

Khi đó một nồi hơi đã phát nổ và hóa chất được lưu trữ gần đó bốc cháy. Chủ nhà máy đã khóa tất cả các cửa thoát hiểm “để ngăn chặn trộm cắp” và không có hệ thống cứu hỏa để ngăn chặn đám cháy. Người lao động trên các tầng cao nhất của tòa nhà 5 tầng đã cố gắng nhảy ra khỏi cửa sổ. Những người khác không tìm thấy lối thoát và bị ngạt khói hoặc bị thiêu chết.

Mặc dù nhà máy đã được đánh giá qua một cuộc kiểm tra an toàn chỉ vài tuần trước khi xảy ra hỏa hoạn. Thanh tra an toàn hoặc quên hoặc bỏ qua các điều kiện không an toàn, hoặc bị chủ nhà máy đánh lừa. Nhưng ngay cả khi không có vấn đề tham nhũng, một cuộc kiểm tra không thường xuyên như thế không thể so sánh với việc có một ban an toàn có đại diện người lao động và quản lý nhà máy thường xuyên có mặt tại nhà máy mỗi ngày.

Để đối phó với vụ hỏa hoạn bi thảm này, 70 công đoàn và các nhóm cộng đồng Pakistan đã thành lập Phong trào Quyền Người lao động. Họ đã yêu cầu bồi thường cho các người lao động và gia đình nạn nhân, bắt giữ các chủ nhà máy và thực thi luật an toàn trong các nhà máy.

Khâu hoàn thiện sản phẩm

Sau khi may xong, người lao động sẽ tiếp tục xử lý quần áo để gia tăng chất lượng và màu sắc nhất định. Những người lao động đảm nhiệm khâu cuối cùng sẽ xử lý các lỗi, sau đó giặt và làm sạch quần áo. Tiếp đó, người lao động sẽ sấy khô, nén và gấp quần áo trước khi đếm, phân loại và đóng gói lần cuối.

Những mối nguy hại do giặt bằng axit

Một trong những bước cuối cùng khi may quần áo bò là cho chúng vào các máy giặt lớn chứa đầy các viên đá bọt. Những viên đá này cọ xát vào vải quần áo bò và giúp quần áo bò mềm và sáng hơn. Sau đó, một số loại quần áo bò sẽ được rửa bằng axit. Người lao động sẽ thấm hoặc phun thuốc tẩy kali permanganate, thuốc tẩy clo, hoặc các loại thuốc tẩy khác lên bề mặt quần áo bò để trông mòn hơn. Hoặc người lao động sẽ ngâm đá bọt vào các chất tẩy, sau đó cho đá vào máy giặt để giặt quần áo bò. Đôi khi quần áo bò sẽ được cột hoặc vắn để tạo nên những kiểu dáng khác nhau (việc cột hoặc vắn xoắn quần áo thường do những người lao động làm việc tại nhà thực hiện. Xem Chương 20: Làm việc tại nhà).

Các loại thuốc tẩy được sử dụng trong quá trình tẩy rửa bằng axit có thể gây bỏng da hoặc kích ứng mắt, mũi, và cổ họng. Thuốc tẩy kali permanganate cũng có thể gây ra nhiều vấn đề về sức khỏe khác, trong đó có vấn đề về giảm khả năng sinh sản ở cả đàn ông và phụ nữ, cũng như vấn đề về gan và thận (xem từ trang 485 tới trang 486).

Nếu bạn làm việc tại khu vực sử dụng thuốc tẩy để tẩy rửa quần áo bò, cần lưu ý:

- Đảm bảo rằng ở đó có hệ thống thông gió hoạt động tốt.
- Đeo găng tay, mặc quần áo và mặt nạ chống axit.
- Quan sát xem có các vòi rửa và trạm sơ cứu ở gần đó hay không.
- Gây áp lực yêu cầu người sử dụng lao động dừng việc tẩy rửa bằng axit.

Các mối nguy hại đến từ khâu phun cát

Một cách nữa để làm sáng và mềm vải bò (jean) là dùng máy phun áp suất cao để phun cát vào quần áo. Khâu phun cát rất nguy hiểm, gây tác hại về phổi nên đã bị cấm ở nhiều quốc gia.

Đôi khi các hãng sản xuất quần áo jean cũng muốn thực hiện mài vải bằng tay. Tuy nhiên, mài vải bằng tay cũng gây rất nhiều mối nguy hại cho sức khỏe và thậm chí còn tệ hơn nếu làm việc không có hệ thống thông gió đủ mạnh để hút hết bụi mài phát sinh.

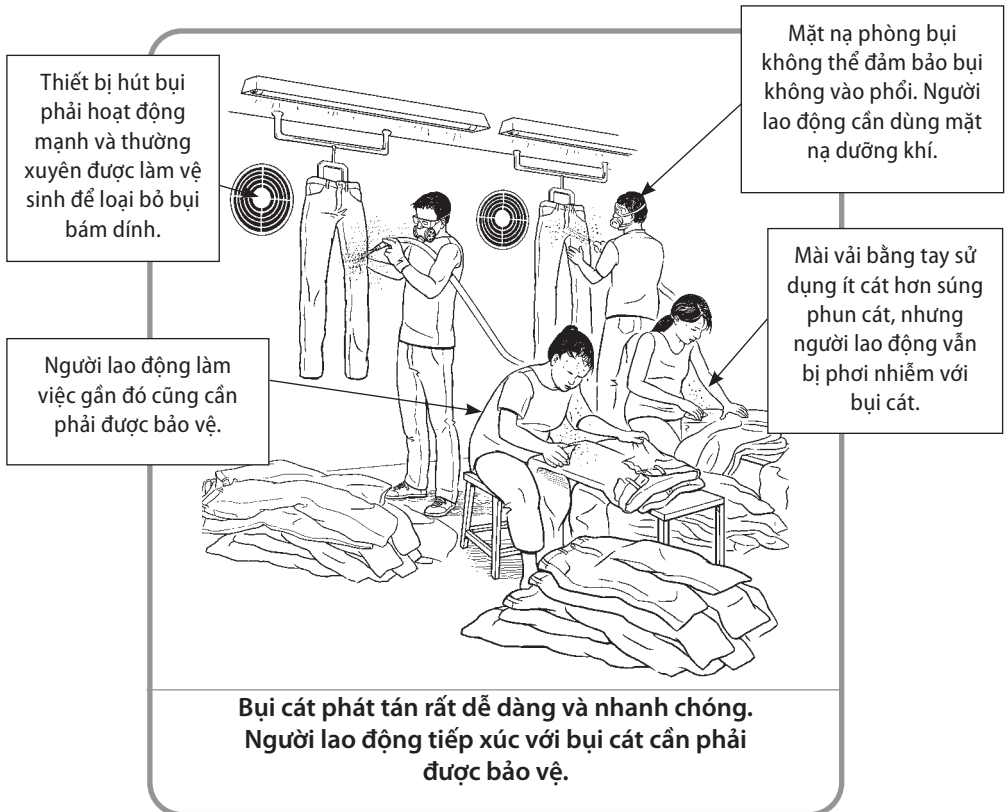
Mài vải hoặc phun cát một cách không an toàn khiến người lao động bị phơi nhiễm với bụi cát, hay còn được gọi là bụi silic. Khi bụi silic thâm nhập

vào phổi, nó sẽ nằm trong đường thở. Bụi silic là nguyên nhân gây nên một căn bệnh gọi là bệnh bụi phổi silic (silicosis). Bệnh bụi phổi silic làm khó thở và gây ra các bệnh tự miễn dịch, ung thư phổi và tử vong. Hiện nay chưa có cách chữa trị bệnh bụi phổi silic; nếu một người tiếp tục phơi nhiễm với bụi silic thì bệnh tình của người đó sẽ ngày một nặng hơn. Những người bị phơi nhiễm bụi silic hoặc bị mắc bệnh bụi phổi silic thường dễ mắc bệnh lao (lao phổi). Hút thuốc sẽ khiến bệnh bụi phổi silic phá hủy cơ thể nghiêm trọng hơn.

Để thực hiện khâu mài vải và phun cát một cách an toàn, người lao động cần:

- che chắn khu vực làm việc để cát không phát tán ra bên ngoài.
- thiết bị hút bụi chân không hoạt động đủ mạnh để hút hết bụi cát. (xem từ trang 257 tới trang 258).
- hệ thống thông gió hoạt động tốt để bụi không tác động xấu tới NLĐ. (xem từ trang 258 tới trang 259).
- mặt nạ dưỡng khí khi phun cát. Mặt nạ phòng bụi hoặc khẩu trang không đủ khả năng bảo vệ người lao động. (xem từ trang 273 tới trang 277).
- các khu vực làm việc phải được thiết kế để ngăn bụi cát không phát tán vào không khí trong khu vực nhà máy.

Rất nhiều nhà máy hiện nay đã và đang chọn các giải pháp thay thế an toàn hơn. Levi's và một số thương hiệu khác đã ngưng sử dụng khâu phun cát.

Người lao động không nên chết vì thời trang!

Chúng tôi đến từ các quốc gia khác và làm người lao động sản xuất quần jean phun cát ở Thổ Nhĩ Kỳ. Ở đó, chúng tôi làm việc và sống trong xưởng. Chúng tôi đã sử dụng máy móc để thổi cát lên quần jean để có bề mặt đặc biệt. Việc phun cát rất mạnh.

Ông chủ không cung cấp cho chúng tôi thiết bị bảo vệ. Chúng tôi sử dụng khăn quàng cổ hoặc bất cứ loại vải nào chúng tôi có thể tìm thấy để che miệng và mũi. Nhưng mắt và tay của chúng tôi không được bảo vệ. Sau giờ làm việc, chúng tôi đi lên gác để ngủ.

Không lâu sau đó, nhiều người trong chúng tôi bắt đầu có vấn đề về hô hấp. Sau đó chúng tôi bị ho nặng mà không khỏi và trở nên khó thở hơn. Nhiều người trong chúng tôi bắt đầu giảm cân. Một số thì ốm yếu đến nỗi phải quay về nhà và chúng tôi không còn có tin gì từ họ nữa.

Một số người đã đến phòng khám về bệnh nghề nghiệp và được chẩn đoán mắc bệnh bụi phổi silic. Chúng tôi phát hiện ra rằng chúng tôi sẽ không bao giờ có thể làm việc trở lại, đi bộ hoặc chạy vì phổi của chúng tôi đã bị tổn thương. Nhưng chúng tôi vẫn còn may mắn. Hàng chục người lao động chết vì bệnh bụi phổi silic và đó chỉ là những người chúng tôi biết.

Những người lao động mắc bệnh bụi phổi silic đã rất tức giận. Tại sao các ông chủ làm điều này với chúng tôi? Công việc không nên trở thành nguy cơ giết người! Chúng tôi bắt đầu tổ chức với những lao động khác ở Thổ Nhĩ Kỳ. Chúng tôi sớm kết nối với các tổ chức trên khắp thế giới như Chiến dịch quần áo sạch. Họ đã giúp chúng tôi gây áp lực không chỉ cho các chủ nhà máy mà còn cho các nhãn hiệu có bán các sản phẩm do chúng tôi sản xuất. Các chủ nhà máy đã phải chịu trách nhiệm việc người lao động bị bệnh. Nhưng sẽ không có gì thay đổi nếu chúng tôi không yêu cầu các nhãn hàng ngừng đặt hàng các nhà máy sản xuất quần jean phun cát. Chúng tôi cũng cần đảm bảo không có thêm người mắc căn bệnh khủng khiếp đó. Chúng tôi đã tổ chức các cuộc mít tinh, hội nghị và các cuộc đàm phán và cuối cùng chính phủ Thổ Nhĩ Kỳ đã đồng ý cấm các hoạt động phun cát ở nước này.

Sau đó, chúng tôi chuyển sự chú ý của chúng tôi đến các thương hiệu. Với áp lực từ người dân, các công đoàn, tổ chức và thậm chí một số chính phủ, chúng tôi đã thuyết phục được một số nhãn hàng cấm sản xuất quần được phun bằng cát! Một số công ty bắt đầu sử dụng các phương pháp khác, điều này cũng tệ như việc phun cát. Nhưng chúng tôi đã sẵn sàng để chống lại phương pháp này. Chiến dịch và mạng lưới mạnh mẽ mà chúng tôi xây dựng sẽ tiếp tục chiến đấu chống lại việc phun cát và bất kỳ quy trình nào khác gây hại cho người lao động. Người lao động không nên chết vì thời trang!

Mối nguy hại từ khâu in

Đôi khi người lao động phải in các bức hình hoặc họa tiết lên quần áo, đặc biệt là áo phông. Trong nhiều năm, các loại mực được sử dụng trong khâu in và các loại dung môi được dùng để tẩy rửa đều là các loại chất độc có nguồn gốc từ dầu mỏ, tác động xấu lên sức khỏe người lao động. Nhiều ngành công nghiệp hiện nay sử dụng mực và dung môi có nguồn gốc từ thực vật hoặc nước; các loại này an toàn hơn nhiều đối với người lao động cũng như với môi trường.

Sau khi quần áo được in hình, chúng sẽ được cho vào một lò sấy. Nhiệt độ của lò sấy rất cao. Để giảm thiểu các mối nguy cần:

- Có đường thoát khí từ máy và dẫn ra ngoài nơi làm việc.
- Lắp đặt các bao che chắn xung quanh máy để tránh bị bỏng và bị thương. (xem từ trang 200 tới trang 204).
- Đào tạo người lao động về cách sử dụng máy móc an toàn.
- Tắt máy, treo biển cảnh báo và khóa tất cả máy móc trước khi làm vệ sinh máy. (xem từ trang 208 tới trang 210).

Hỏa hoạn cũng là một mối nguy do các hóa chất được sử dụng trong khâu in.

- Chuẩn bị sẵn bình chữa cháy và tập huấn về cách sử dụng cho người lao động.
- Cất giữ các hóa chất trong các thùng kim loại đóng kín và có dán nhãn.
- Thu gom các miếng giẻ dùng để lau chùi vào các thùng rác bằng kim loại có nắp đóng chặt.

Quản lý chất lượng

Những người thực hiện khâu kiểm tra lại quần áo và sửa các lỗi nhỏ bằng cách tháo chỗ lỗi ra và khâu lại bằng tay. Họ cũng phải cắt và nhặt hết các loại chỉ thừa. Công việc của họ là làm cho quần áo trông thật sạch sẽ và gọn gàng.

Nếu quần áo bị bẩn, người lao động sẽ làm sạch vết bẩn bằng các loại dung môi. Nhưng rất nhiều loại dung môi được sử dụng lại là loại có độc tố (xem thông tin ở trang sau). Yêu cầu người sử dụng lao động ít dùng các loại dung môi có độc, đeo găng tay và đảm bảo rằng hệ thống thông gió tại nơi làm việc hoạt động tốt.

*Chúng tôi không được ngồi.
Chỉ những người may mới
được ngồi.
Họ nói rằng ngồi làm sẽ làm
chậm khâu kiểm tra chất
lượng. Nhưng chúng tôi cần
phải ngồi!!*

Các loại hóa chất tẩy rửa sau đây có thể gây ra các vấn đề nghiêm trọng về sức khỏe:

- **Methylene chloride** có thể gây ung thư phổi, gan và tuyến tụy.
- **Tetrachloroethylene (PERC)** làm đau gan và thận, đồng thời có thể gây ung thư.
- **Trichloroethylene (TCE)** gây tổn hại cho gan và có thể gây ung thư.
- **Toluene/Toluen** có thể gây dị tật bẩm sinh, gây tổn hại cho thận và gan đồng thời dễ dàng gây hỏa hoạn.
- **Trichloroethane (TCA, hay methyl cloroform)** có thể gây tổn hại hệ thần kinh.

Những hóa chất sau đây ít nguy hiểm hơn, nhưng lại dễ bắt lửa:

- Acetone/Axeton gây kích ứng mắt và mũi.
- Ethanol (hay còn ethyl) gây kích ứng mắt và mũi.
- Cồn isopropyl (hoặc isopropanol) gây kích ứng mũi và mắt.

Bảo vệ người lao động:

- Sử dụng ít hóa chất và quy trình sản xuất ít nguy hiểm hơn.
- Dán nhãn tất cả hóa chất; cung cấp Bảng chỉ dẫn an toàn hóa chất cho người lao động bằng ngôn ngữ họ có thể đọc được, đồng thời đào tạo họ về cách sử dụng hóa chất an toàn.
- Thay thế các hóa chất tẩy rửa độc hại bằng các loại hóa chất thay thế có nguồn gốc từ nước.

Xem Phụ lục B để biết thêm thông tin.

Sấy khô và ép

Ô nhiễm từ các nhà máy sản xuất hàng may mặc

Các nhà máy sản xuất hàng may mặc thường được xây dựng ở những nơi có sẵn các dịch vụ công nghiệp. Do vậy, rác thải từ nhà máy được đốt và chôn xuống đất; các hóa chất được thải vào không khí và nước, gây ô nhiễm. Xem Chương 33: Ô nhiễm từ các nhà máy.

Nước của chúng tôi chuyển sang màu xanh nhạt!

Chính phủ của Lesotho, Châu Phi đã mời các thương hiệu lớn đến thành lập các nhà máy ở đây. Gap và Levi's đã mở các nhà máy và nhiều người rất vui khi có việc làm.

Sản xuất quần jean tạo ra rất nhiều chất thải. Vật liệu thì không thể tái chế. Nước dùng để xử lý, xả và giặt vải đã bị ô nhiễm. Và có rất nhiều chất thải từ bảo trì máy móc cũng như giấy và nhựa từ văn phòng.

Các công ty cho biết họ có hệ thống để thu gom và xử lý chất thải. Nhưng các nhà máy ở Lesotho không có một hệ thống như vậy. Họ chỉ đổ chất thải rắn xuống đất và nước ô nhiễm vào suối của chúng tôi.

Các bãi chứa đầy vải, kim khâu, thùng chứa hóa chất và nhiều thứ khác mà các nhà máy bỏ đi. Mọi người trong cộng đồng đã đến bãi rác để nhặt phế liệu mà họ có thể sử dụng hoặc bán. Trẻ em sẽ mang các thùng chứa hóa chất về nhà để lưu trữ nước. Chúng cũng có thể nhặt kim khâu và các dụng cụ khác. Một số phụ nữ đốt vải vụn để nấu ăn. Họ không biết vải được xử lý bằng hóa chất và khi chúng bị đốt cháy chúng sẽ làm ô nhiễm không khí và thực phẩm.

Những con suối chuyển sang màu xanh. Xanh nhạt! Chúng tôi sử dụng nước này để cung cấp cho các thửa ruộng. Do đó, thuốc nhuộm và hóa chất đã đi thẳng vào thực phẩm mà chúng tôi ăn.

Một trong những người lãnh đạo cộng đồng của chúng tôi đã yêu cầu một nhiếp ảnh gia chụp ảnh các chất thải. Sau khi chúng được đưa lên mạng, rất nhiều báo chí đã tìm tới, hai nhãn hàng Gap và Levi's cũng đến tìm hiểu vấn đề. Họ nói họ đã không biết điều này xảy ra và điều đó không nên xảy ra. Họ đã yêu cầu nhà máy dọn các đồng rác. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn đang chờ xem họ sẽ ngừng tạo ra quá nhiều chất thải này như thế nào và họ sẽ làm gì với các vật liệu mà họ bỏ đi.